

ZA NEKAJ V...
 2c na 1116 E. 72nd St.
 "GLAS NARODA"
 PO P.Č. (stavci)
 ČITAJTE, KA... ZANIMA

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

Registered as Second Class Matter September 25th 1940 at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3rd 1879.

POZOR, NAROČNIKI...
 Naročnikom naznanjamo, da če ne pošljemo potrdila za poslane naročnine. Za dostojne potrdilo poleg naslova na listu - do katerega dne, meseca in leta je naročnina plačana. Uprava

No. 207 - Štev. 20. - VOLUME LIII - LETNIK LIII NEW YORK, WEDNESDAY, OCTOBER 24, 1945 - SREDA, 24. OKTOBR A, 1945 - Tel. CHelsea 3-1242

TRUMAN ZA ENOLETNO VOJAŠKO SLUŽBO

Predsednik Truman je včeraj pred skupno zbornico kongresa nujno priporočal, da čim prej uveljavi postavbo za enoletno obvezno vojaško službo za vse mladeniče ter dejal, da je od sprejema ali zavrnitve njegove predloge odvisno, ako bodo Združene države ostale ali pa bodo prenehale.

Senatorji in poslanci so predsednika sicer pazno poslušali, toda le malokdaj ploskali, ko je predsednik razvil naslednji načrt za splošno vojaško vezbanje ameriške mladine. Vsak mladenič se bo pričel vezbati ali v starosti 18 let po končani višji šoli (High School), karkoli je pozneje, vendar pa na vsak način pred 20. rojstnim dnevom. Novinec, ki konča višjo šolo v 17. letu, more z dovoljenjem staršev pričeti vojaško vezbanje.

Kongresniki so po predsednikovem govoru kazali le malo volje, da bi takoj pričeli razpravljati o predsednikovi predlogi in nekateri so izrazili dvom, da bi bila taka postavba, če bo sploh kdaj uveljavljena, sledila smernicam predsednikovega načrta in priporočila. Nekateri kongresniki, ki nasprotujejo obvezni vojaški službi, so izrazili mnenje, da bi obvezna vojaška služba samo pozvala druge države, da bi se oborožile do zoba.

Predsednik Truman je v svojem priporočilu poudaril, da uveljavljanje postavbe ne bi pomenilo nezaupanje v Združene narode, temveč s tem bi samo Amerika hotela izpolniti svoje obveznosti do družine narodov.

"V bodočih letih bo uspeh našega napora za pravičen in trajen mir odvisen od moči onih, ki so odločni v tem, da ohranijo mir," je rekel predsednik.

"Ves svoj moralni vpliv in vse svoje telesne moči hočem porabiti v to, da delujemo za tak mir. Tak mir pa moremo zagotoviti samo, ako smo močni. Dejstvom moramo gledati v oči, da mora biti mir zgrajen na moči, kakor tudi na dobri volji in dobrih delih."

"Zato predlagam," je rekel predsednik, "da ustvarimo povojno vojaško organizacijo, ki bo

vsebovala naslednje temeljne točke:
 "Primeroma majhno redno armado, mornarico in zbor marinov.
 "Zelo ojačeno narodno stražo in organizirano rezervno vojaško armado, mornarico in zbor marinov."

In ravno zaradi vojaških rezerv je predsednik priporočil, da se naj takoj prične splošno vojaško vezbanje. Po predsednikovem zatrdilu bodo rezerve samo služile nagli mobilizaciji armade in jih ne bo mogoče porabljati bodisi v deželi, bodisi izven dežele brez posebnega dovoljenja kongresa.

Pri obvezni vojaški službi ne bo nikakih izjem, razum popolna telesna nesposobnost. Za vsakega bo kako primerno mesto v armadi; nekateri se bodo vezbali v uporabi orožja, drugi pa za notranja dela, za katera bodo najbolj sposobni. Ako bi se po kratkem vezbanju izkazalo, da kak novinec ni sposoben za vojaka, se bo izučil kako rokodelstvo, postal bo n. pr. mehanik ali kaj drugega in bo za slučaj vojne lahko delal v tovarni, v ladjedelnici, ali kjerkoli.

Po enoletnem vezbanju bodo vojaki za šest let postavljeni v prvo rezervno, po šestih letih pa v drugo rezervno.

Predsednik je rekel, da se v bodoče ne sme nikdar več zgoditi, da dežela od morebitnega napadu ne bi bila pripravljena, kajti v bodoče zaradi atomskih bomb nobena država ne bo imela toliko časa, da se zadostno oboroži in resno postavi v bran proti sovražniku. Zemljepisna varnost dežele je minila vsled robotnih bomb, raketnih bomb, matičnih ladij in padalnih armade in proti vsakemu takemu napadu je edino jamstvo dobro oborožena, mrena armada.

SVOBODNI NEMCI RAZPUŠČENI

Kot pravi poročilo iz Berlina, je Odbor svobodnih Nemcev umrl tam, kjer je bil rojen - v Moskvi.

Odbor Svobodnih Nemcev so pred dvema letoma ustanovili nemški komunisti in visoki vojni ujetniki (častniki), razpuščen pa je bil že v avgustu, ker je sovjetska vlada odločila, da je njegov političen pomen izginil. Člani tega odbora so si poiskali službe, vendar pa njihovo glasilo "Freies Deutschland" še vedno izhaja. Erich Weimar, nemški pesnik, ki je ustanovil odbor, je zopet pričel pisateljati v Moskvi, kjer je živel še pred vojno. Wilhelm Pieck, ki je bil za odborom politična sila, je sedaj v Berlinu kot voditelj nemške komunistične stranke. Najodličnejša člana tega odbora sta general Walter von Seydlitz in feldmaršal Friedrich von Paulus, ki oba navzlic temu, da sta vojna ujetnika, živita v vilah izveč Moskve kot posebna gosta Sovjetske unije.

Odbor svobodne Nemčije je bil ustanovljen kmalu po padcu Stalingrada kot propagandno orodje, ki naj bi pospešilo poraz Nemčije.

Von Seydlitzev govor po radiu v avgustu je bil zadnji del tega odbora. Von Seydlitz in von Paulus nista nikdar postala komunisti. K odboru sta pripadala samo iz vojaških razlogov.

POLJSKI VOJAKI SE VRAČAJO

Angleški vnanji minister Bevin je v poslanski zbornici naznanil, da se je od 60.000 poljskih vojakov v Angliji prijavilo 20.000, da se žele vrniti v domovino.

Angleški vnanji minister je obenem zopet zatrdil, da oblasti ne bodo silile nobenega poljskega vojaka, da bi se moral vrniti domov.

V Italiji se je odločilo 13 tisoč poljskih vojakov in nekaj sto v Nemčiji, da gredo domov. Iz Italije pa ne morejo potovati na Poljsko prej, dokler Rusija in Čehoslovaška ne dovolita prehoda skozi okupirano Avstrijo in Čehoslovaško.

Bevin poslanski zbornici ni povedal, kako dolgo se namerava Anglija vzdrževati poljsko armado, toda iz zanesljivega vira prihaja poročilo, ki pravi, da so med angleško vlado

Iz delavskih krogov

Število štrajkarjev se je pomanjšalo za polovico. - 216.000 premogarjev se je vrnilo na delo. - Stavka steklarjev v desetih mestih. - Mnogo drugih štrajkov.

Število štrajkarjev raznih obrti se je znižalo skoraj na polovico, kajti nekako 216.000 premogarjev se je vrnilo na delo. Istodobno sa pa nastale nepravilne med delavci in delodajalci drugih podjetij, tako da še vedno počiva nekaj nad 217.000 delavcev, toda položaj glede teh delavcev se je v toliko izboljšal, da je pričakovati, da se bode kakih 16.000 slednje imenovanih delavcev vrnilo na delo do konca tekočega tedna, kajti vslužbenci raznih livarn jeklene obrti bodo sedaj lahko pričeli z delom, kakor hitro postane dobava premoga normalna.

Radi končanega štrajka premogarjev pričelo bode z delom 3.000 vslužbencev General Motor Packard tovarne v Warren, Ohio; 5000 delavcev ki so vslužbeni v raznih ladjedelnicah za popravo parnikov v okrožju mesta Los Angeles, Cal.; 1000 delavcev, vslužbenih pri General Electric X-Ray korporaciji v Chicagu, Ill. in nadaljnjih 1400 vslužbencev iste družbe, ki so zaposleni v državi Michigan.

Medtem, ko se z goraj omenjeno delavstvo sedaj vrača na delo, je pa pričelo štrajkati 15.000 steklarjev v desetih raznih mestih; 5000 delavcev je moralo pričeti z počivanjem, ker so pričeli prometni delavci od Republic Steel Co. v Canton, O. s štrajkom, dočim je v Kearny, N. J., pričelo z stavko 1500 vslužbencev tamoš-

nega podjetja znane Western Electric Co.

Na zapadu še vedno štrajka 61.700 drvarjev in vslužbencev parnih žag; 2700 voznikov busov; 7000 vslužbencev kino podjetij in 3500 stewardorjev ali nakladalcev parnikov.

V ostalem se pa nadaljni tisoči delavcev pripravljajo na stavke, in sicer:

30.000 organiziranih (CIO) pristaniških delavcev ob Pacifiku zahteva povišanje plače radi povišanja cen življenjskih potrebščin; ti delavci prično z štrajkom dne 29. oktobra ako se ne ugotovi njihovim zahtevam; delavci pri avtomobilskih podjetjih, ki so organizirani kot člani organizacije Automobile Workers in vslužbeni pri podjetjih, ki so last General Motors Corp., zahtevajo 30 odstotno povišanje plače.

Vrnitev premogarjev na delo je tudi smatrati le kot začasno, kajti posvetovanja glede pripoznanja unije delovodij še vedno niso končana. Tozadevna posvetovanja so se pričela dne 21. septembra in so se končala, ko je premogarska organizacija sklenila, da se začasno prične z dobavo premoga, da se tako saj deloma izpopolni neznatne zaloge premoga pri drugih podjetjih.

Dobava premoga v tovarnam in drugim podjetjem jeklene obrti sicer hitro napreduje, toga preteklo bode najmanj 10 dni, predno bodo pričeli vsi delavci te obrti z delom.

Stavka steklarjev z raznih krajev, se je pričela iznenada in sicer, ker so se pogajanja med podjetništvom in delavstvom izjalovila.

Steklarski štrajk se prične v Toledo in Mt. Vernon, O.; Ford City in Creighton, Pa., Clarksburg in Charleston, W. Va.; Ottawa, Ill.; Crystal City, Mo.; Henrietta, Okla in v Shreveport, La. - Vsa podjetja v imenovanih mestih so last Pittsburgh Plate Glass Co. in Libbey-Owens-Ford Co.

Organizacija pristaniških delavcev ob pacifičnem obrežju zahteva za s vojih 30.000 članov takojšnje povišanje plače za 25c. na uro in za 37½ na uro za nadurno delo, da se tako nadomesti izguba delavcev pri nakupovanju dnevnih potrebščin, katere so se za iste odstotke podražile. Njihova organizacija tudi zahteva obnovev pogodbe z delodajalci in sicer na podlagi zahtevanih povišanj plač.

Jugoslovanski radio

Jutri (v četrtek) popoldne od 2.05 do 2.50 bo po WNYC postaji proizvajan program pod naslovom "Jugoslavija." Nastopila bosta virtuoza na kitaro Mirko in Edo Lubitch, najboljša prednašateljca jugoslovanskih narodnih pesmi.

hall in Berchtesgaden. Vsega skupaj je na njem 1134 mest in vasi. Hitlerjevo posestvo leži izven tega ozemlja, ki je od vseh strani obdano od avstrijske zemlje.

POSOJILO ZMAGE

Mesto New York namerava nabrati med meščani in podjetji veliko svoto v znesku 3,045,550,000.

Tekom tega meseca se prične prodaja "Bondov zmage" in finančni oddelk mestne uprave naznanja, da se je določilo, da se med meščanstvom našega mesta nabere svota v znesku \$3,045,550,000. K temu znesku bodo prispevali zasebni meščani z svoto \$537,500,000.

Največji del imenovane svote odpade na mestni del Manhattan, in sicer \$540,450,000. Mestni del Bronx bode prispeval z svoto \$75,000,000; Richmond \$13,500,000; Brooklyn \$310,000,000 in Queens - \$105,700,000.

Svota posojila zmage je toraj za mesto New York za - \$371,870,000 manjša, kakor je bila povodom prodaje bondov za sedmo državno posojilo.

Prodaja bondov se prične dne 29. oktobra in sicer po vsej republik; prodalo se bodo teh bondov za \$11,000,000,000. Od te svote odpade na državo New York 32 odstotkov. Prodaja bondov zasebnim stanovnikom bode trajala od 29. oktobra do 8. decembra t. l.

ŽUKOV STALINOV NASLEDNIK

Kot poroča švicarski radio, je na izredno željo ministrskega predsednika Stalina bil imenovan za njegovega političnega naslednika maršal Georgij K. Žukov.

Sklicujoč se na govornice, da je v nedeljo Stalin po kratki bolezni umrl na bojni ladji na Črnem morju, katero vest pa je ruski poslanik v Washingtonu odločno zanikal, pravi švicarski radio, da je vsled teh vesti nastal tak nemir med ruskimi vojniki v Avstriji, Nemčiji in na Balkanu, da je Stalin takoj imenoval svojega naslednika.

NEZADOVOLJNI POLJAKI

Tuji časnikarski poročevalci v Varšavi največkrat slišijo vprašanje: "Kdaj bo prišla ameriška armada, da nas osvobodijo Rusov?" Marsikomu se to zdi čudno in celo neverjetno in vendar je res.

Tudi poljska vlada, ki je bila postavljena s pomočjo Moskve, vse to priznava. To priznava tudi novi poljski list "Zycie Warszawy", ki je glasilo poljske vlade.

Vse tako govorenje poljska vlada pripisuje nazadnjakom, ki se nočejo ali ne morejo sprijazniti s tekočimi dogodki.

Poljaki sploh mrzijo Ruse. Sovraštvo med Rusi in Poljaki je staro že več stoletij. To sovraštvo pa je bilo še povečano leta 1939, ko je Rusija pomagala Nemčiji pri četrti razdelitvi Poljske v teku 250 let. Pozneje so sicer Rusi osvobodili Poljsko, toda Rusija se je zopet zamerila Poljakom, ker je za sebe zahtevala velik del vzhodne Poljske. (Do te zahteve ima Rusija popolno pravico, ker je v tem delu dežele prebivalstvo po veliki večini rusko in je pokrajina bila po prvi svetovni vojni po krivici prepuščena Poljaki. - [Op. ured.]

KO BO PRIŠEL PREDSEDNIK V NEW YORK

Ko bo prihodnja sobota, dne 27. oktobra predsednik nadziral vojno brodogoj na Hudsonu v New Yorku, bo po zraku križarila velikanska armada 1200 aeroplanov vseh vrst in tudi največji in najnovejši bombniki.

Poveljnik atlantskega brodogoja v New Yorku admiral Jonas H. Ingram je včeraj naznanil, da zbira aeroplane z vseh letališč v vzhodnih državah od Mississippija do Atlantika, da bo zbral mogočno armado 1200 aeroplanov.

Na milijone ljudi bo moglo videti aeroplane po raznih mestih, kot so Bangor, Maine, Charleston, S. C. in Toledo, O. ter po mnogih drugih mestih, predno se bodo zbrali nad New Yorkom ob 3.30 popoldne, ko bo predsednik Truman nadziral bojne ladje.

V višini 2500 do 4000 čevljev bodo aeroplani letali nad rusilcem Renshaw, na katerem se bo predsednik Truman peljal mimo bojnih ladij, ki bodo zasidrane sredi Hudsona. Vzelo bo najmanj eno uro, da bodo aeroplani končali svoj polet.

Aeroplane bo v zraku vodil admiral G. R. Henderson, ki bo s svojim aeroplanom letal 8000 čevljev visoko in bo aeroplanom po radio pošiljal svoja povelja.

Najpomembnejša bojna ladja v New Yorku bo oklopnica Missouri, na kateri so Japonci podpisali predajne pogoje v Tokijskem zalivu. Oklopnica je danes dospela v New York ter je zasidrana ob pomolu št. 90

ZAVEZNIKI PROTI GRŠKI KRALJEVINI

Kot poroča časnikarski poročevalec A. C. Sedgwick iz Aten, je prejel zanesljiva poročila, ki pravijo, da bi Washington in London ne bila zadovoljna, ako bi se na grški prestol vrnil kralj.

Poročilo pravi, da bi vrnitev grškega kralja na prestol pomenilo nazadnjaštvo in bi se bilo vsled tega zelo težko pogajati z Ruhijo, posebno glede demokratskih vlad v deželah, ki so pod ruskim vplivom.

Zadržanje zapadnih demokracij je največje važnosti v sedanjem polčezaju, ko se ne more domnevati, da je grška neodvisnost popolna. Navzlic temu pa se javno mnenje v deželi nagiblje k monarhiji, mogoče samo začasno, toda sedaj je tukaj.

Vlada bi mogoče želela, da se volitve prelože na poznejši čas v radi, da postavi kak centralni blok, ki bi bil zmerno nagnjen na desno in bi bil privlačna sila za one, ki so naklonjeni monarhiji, kar vse bi bila protitutež proti komunizmu.

ob vnožju 50. ulice. Na njen krov bo dovoljeno iti do sobote vsak dan od 10 do 11.30 popoldne in od 1 do 4.30 popoldne.

Na kraju krova, kjer so Japonci podpisali predajo, je vložena okrogla bronasta plošča z napisom okoli roba: U. S. S. Missouri, latitude 35 degrees, 21 ft. 17 in. North - Longitude 139 degrees, 45 ft. 36 in. East. V sredini pa: Over this spot on 2 september 1945 the instrument of formal surrender of Japan to the Allied powers was signed, thus bringing to a close the Second World War. - The ship at the time was at anchor in Tokyo Bay.

mu. Drugi pa zopet žele, da se volitve vrše takoj, ker po njihovem mnenju sedaj komunisti še niso tako močni, da bi zmagali, kar bi se morebiti mogoče zgoditi v bodočnosti. Nobenega poročila ni, kako bo imenovan za novega ministrskega predsednika.

Nekateri atenski listi prinašajo poročila iz Bolgarske in opozarjajo na delovanje v Grčiji in Jugoslaviji glede grške Makedonije. Opozarjajo tudi na močno rusko armado na Bolgarskem.

Gospodarski položaj na Grškem ostaja neizpremenjen. Cene raznega blaga so tako visoke, da jih navadni človek ne more več doseči. Mogoče pa se bo položaj kaj izboljšal, kajti v kratkem se bo vlada posvetovala z izvedenci United Nations Relief and Rehabilitation Administration.

VIDKUN QUISLING VSTRELJEN

"Exchange Telegraph" v Londonu prinaša poročilo iz Osla na Norveškem, da je bil Vidkun Quisling, ki je Norveško izdal Nemcem in bil med nemškimi okupacijskimi ministrski predsednik, včeraj ob 2.45 ponoči vstreljen.

Quisling, ki je bil prej major v norveški armadi, je pomagal Nemcem, da so se izkrcali na Norveškem 9. aprila 1940, ko je bil pred posebnim sodiščem spoznan krivim veleizdajo in je smrtno obsodbo potrdilo tudi najvišje sodišče. Sodišče je dognalo, da je bil

Quisling kriv še več drugih zločinov proti državi, kakor da je kriv smrti več tisoč Norvežanov in da je kradel žilice v palači kralja Haakona.

Za neodvisnost Zunanje Mongolije

Moskva, 24. oktobra. - Dne 22. t. m. so se vršile v Zunanji Mongoliji splošne volitve, da se tako določi, zahteva li prebivalstvo velike dežele popolno neodvisnost, ali pa želi še v nadalje ostati pod pokroviteljstvom republike Kitajske.

"Glas Naroda"

("VOICE OF THE PEOPLE")

Owned and Published by Slovene Publishing Company, (A Corporation)
Frank Sakner, President; Ignac Hude, Treasurer; Joseph Lupsha, Sec.
Place of business of the corporation and addresses of above officers:
216 WEST 18th STREET, NEW YORK 11, N. Y.

:: 52nd YEAR ::

"Glas Naroda" is issued every day except Saturdays, Sundays and Holidays.

Subscription Yearly \$7. Advertisement on Agreement.

ZA CELO LETO VELJA LIST ZA ZDRUŽENE DRŽAVE IN KANADO:
\$7.—; ZA POL LETA —\$3.50; ZA ČETRT LETA \$2.—.
ZA JUGOSLAVIJO — \$8.— LETNO; \$4.— ZA POL LETA
"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izveniši soboto, nedeljo in praznikov.
"GLAS NARODA," 216 WEST 18th STREET, NEW YORK 11, N. Y.
Telephone: CHelsea 3-1242

Nekoliko o inflaciji

Sedaj, ko časopisje vedno bolj pogostoma poroča o inflaciji, pa skoraj redno pozabljata podati občinstvu pomen in vzroke inflacije, dasiravno rabi to, dokaj novo besedo skoraj dnevno v svojih poročilih glede štrajkov, plače in vladinega gospodarstva.

"Inflacije" se namreč nihče ni videl hoditi po cestah in ulicah, toda starejši ljudje se še spominjajo, ko so ljudje v Nemčiji takoj po končani prvi vojni, morali plačati za eno samo kosilo, kar celo košaro papirnega denarja. Inflacija je torej nekaj, kar se splošno pričakuje, kar si pa človek ne zamore v pravi luči predstavljati.

Toda inflacija, o kateri se sedaj splošno govori in čita, je dokaj lahko razumeti, kajti tozadevni znaki so deloma že vidni in tudi znani, kar vsakdo ve, ko mora plačevati račune za svoje vsakdanje potrebščine, za katere mora izdati izdatno več denarja, kakor pred sedaj dokončano drugo svetovno vojno.

V Nemčiji, na primer, so vsled inflacije po prvi svetovni vojni, morali plačati za vsak vrček piva po 100 mark. Pri nas se nismo prišli do splošnega bankrota, kajti samo tekoni lanskega leta je imel naš zakladniški urad kar \$45.000.000.000 dohodkov. Pri nas je za sedaj nastala le inflacija cen, kajti pri nas pomanjkanje raznih potrebščin in sicer radi nesmiselne porabe in radi brezplačne delitve teh potrebščin po vseh evropskih in drugih deželah sveta, kajti znano je, da Anglija in deloma tudi vsa Evropa razum Rusije, živi na naš račun. Radi tega se je cena raznih potrebščin pri nas že podvojila, kar pomenja, da se je vrednost dolarja znižala za polovico.

Radi tega je povsem naravno, da zahteva delavstvo tridesetodstotno povečanje plače, — in to zopet pomenja, da se bodo dnevne potrebščine zopet podražile, itd. itd. Ako zamore kdo prodati svoje blago za večje cene, bode to prav gotovo storil, dokler ne pride dan, ko ljudje sploh ne bodo zamogli kupovati, ker sploh ne bodo zamogli plačevati cene, kakoršnje zahteva trgovstvo, pa naj se že njihove plače povečajo ali ne. Kupovali bodo le ono, kar je neobhodno potrebno za njihovo vsakdanje življenje. Svoje hiše tudi ne bodo popravljali in vse bode polagoma propadalo baš, kakor propada naša gospodarska stavba. Ker bodo zahteve manjše, bode tudi produkcija postala manjša, in tako bode nastala velika brezposelnost, oziroma depresija.

Od tedaj nadalje se zamore depresija razviti v raznoterih smerih. Vlada ne bode zamogla dobiti niti \$35.000.000.000 letnih davkov, kajti manjši prihodki splošnega prebivalstva, pomenjajo tudi manjše prihodke za vlado. In ker ima vlada že sedaj skoraj \$300.000.000.000 dolga, ne bode zamogla dobiti nadaljnjih posojil od prebivalstva, da tako reši svoj finančni položaj. Morda bode zopet pričeli z tiskanjem denarja, da tako zaključijo narodni bankrot. V tem slučaju bode nazadovala tudi vrednost bančnih vlog in vseh vrednostnih listin, tako, da le oni, ki nimajo ničesar, ne bodo imeli nikakih izgub. Morda bodo nastali tudi nemiri, in treba bode uesti kake vrste diktatorstvo, kajti končno — prebivalstvo mora vsekako biti pokorno.

Inflacija toraj ni le teorija, temveč se zamore spremeniti v — hell.

Don't forget the need among our Allies

NEW YORK NATIONAL WAR FUND

57 WILLIAM STREET NEW YORK 5, N. Y. 30 mins. daily 2-7:00

Hrana in mir

Overseas News Agency

Udarci na Hirošimo in Nagasaki, izvedeni z atomsko silo, so bila največja senzacija stoletja, ki nikakor ni slavno radi svoje miroljubnosti. Ves svet je p restrašen in se zgraža nad strahoto sil, katere je znanost stavila na razpolago ljudem — vsak misleč človek se zaveda neizogibne potrebe, da najdemo sredstva mednarodnega sodelovanja in da postavimo vojno izven zakona.

Toda poleg tega je še nekaj drugega v Evropi, kar ravno tako prepričavalno govori za takojšnjo složnost akcije na mednarodni fronti. V Evropi razsaja lakota. V nekaterih poljedelskih pokrajinah Francije, kot v Normandiji in Bretajni, pomanjkanje sicer res ni posebno občutno, toda zato morajo prebivalstva mest kot Marseille-a in Pariza stradati kot še nikdar. Ljudem na Danskem in na Norveškem gre razmeroma dobro toda nizozemska mesta kot Rotterdam, Amsterdam in La Hague se nahajajo v obupnem položaju, prav kot vse prebivalstvo dežel kot Belgija, Jugoslavija, Italija in Poljska. Na Grškem lakota ni več tako huda, toda izobilja tam tudi še ni nobenega.

V onih letih, ko je besnela borba p roti nacizmu, so se ljudstva Evrope izučila v politiki. Trpljenja za svobodo je bilo toliko, da so si zdaj popolnoma na jasnem, kaj je vredna. Zdaj, ko so dosegla svobodo, jim smemo verjeti, da bodo iskala svojo pot na demokratičen način — ako bode le znala in mogla izbirati po svoje.

Narodi, ki so lačni, ne morejo jasno misliti. Kadar so moški in ženske lačni, se bodo borili za živež, tepli se zani, kot živali. In, kar je še hujše, z največje vnemo bodo sledili vodstvu vsakogar, ki bode dosti premeten ali brezvesten, da jim obljubi hrane. Niti pomislili ne bodo, ali je le hujšak odrešenik. Sestradanemu ljudstvu ne more nikdo ničesar očitati — saj ni odgovorno za svoja dejanja, tudi ako je utegnejo dovesti, skupaj z vsemi ostalimi narodi, do nove svetovne vojne.

Vsled tega imajo ljudstva, ki imajo na razpolago dovolj hrane — dovolj in preko — posebne dolžnosti napram ostalemu svetu. Nam in nekaterim drugim deželah kot Kanadi, Avstraliji in republikam južnih predelov Amerike, je dano, da začnemo zdaj izvajati besede in zapovedi Atlantskega čarterja. Ako hočemo, da vojni zapletljaji ostanejo v bodoče prihranjeni človeštvu, se moramo brigati za vsako zadevo ki utegne povzročiti vojno. Lačni narodi so nevarna svetovnemu miru. Mir in red sta nemogoča med sestradanimi ljudstvi: — Na vsak način in za vsake cene jih je treba nahraniti — sicer bodo tirani mogli med njimi zopet — še enkrat — zlesti na oblast.

Jasno nam je danes, da vpliva položaj v drugih deželah tu na nas same. Danes pač ni nikogar več, ki bi se verjel na ono staro izolacionistično bajko, da je najbolje zariti svojo glavo v pesek in pozabiti na to, kar se godi okrog nas. Kdor tako ravna — tega smo se pač dodobra naučili — se bo prebudil na neprijeten način. Običajno ga zbudi grmenje topov in tresk bomb.

Atomsko bomba je morda najboljši argument proti vojnam bodočnosti. Toda lakota narodov Evrope je več kot le osnova zanimivih teoretičnih razmotiranj — ta lakota je čisto resnična grožnja, ki preti naši varnosti v miru, katerega smo ravnokar dosegli.

Tekom vojne smo mnogo govorili o novem prijateljstvu med narodi sveta. Govorili smo in pisali, v časopisih, revijah in knjigah, o duhu štirih svoboščin, o odgovornosti vseh za vse. V imenu tega novega prijateljstva so se borili rami ob rami možje vseh narodnosti, vseh ras in veroizpovedanj. V armadah zedinjenih narodov to tvegali svoja življenja Čehi in Poljaki, Francozi in Rusi, Britanci in Amerikanci, katoliki, protestanti in židje, in milijoni so padli, da bi nastala svoboda in varnost, za vselej, kot rojstvo pravo vsakega človeka, kjer koli živi.

Najboljša zaščita svobode je zavest ljudi, da so varni. Kdor pa nima kruha, ni varen. Ljudje v Evropi stradajo — mi nečemo, da bi mislili, da so se borili proti tiranom, da bi bili potem lačni. Ako jim ne ponudimo kruha, ne bodo poslušali demokratičnih pridig. Daj kruha n njihovim telesom — tako bomo ohranili zdravega tudi njihovega duha.

Arles, Francija, 21. septembra 1945.

Mrs. Maria Leban, Imperial, Pa., je prejela od svojega znanca Antona Laharnarja v Franciji, kamor je bil odpuščen iz Idrije, pismo, ki se glasi:

Arles, Francija, 21. septembra 1945.

Špoštovana Gospa! — Minilo je že tri mesece, odkar sem dobil zadnje pismo od Vas, odpisal sem takoj, in potem sem pisal še tri pisma, pa nisem dobil nič odgovora. Jaz sem še vedno tukaj v Južni Franciji, čeprav je vojna že davno končala, vendar nas ne izpušijo domov. Da, mi ki tako težko čakamo da bi se vrnil v Domovino, smo še vedno tukaj, zakaj? Morda zato, ker smo zvesto služili zaveznikom, ali zato, ker so nam nacisti požgali domove, sedaj nam isti zavezniki ovirajo vrnitev v domovino, in nas zadržujejo tukaj, medtem ko Italijane, in celo Nemce pošiljajo domov. Res prava demokracija teh "svoboljubnih zaveznikov". Po dolgih dveh letih, sem dobil pismo od moje žene, in nekaj novic od doma, mnogo so pretrpeli naši ljudje, pri nas so v septembru 43. leta Nemci požgali in uničili vse imetje. Moji ženi so iztrgali malega sinčka iz naročja in so

jo odgnali v koncentracijsko taborišče v Nemčijo. Kaj so ljudje pretrpeli v nemških mučilnicah, ste gotovo že čitali v časopisih.

Reva je trpela skoraj dve leti v taborišču, prišla je domov šele letos v avgustu. Piše mi kako se je vračala proti domu v strahu, da ne najde več nobenega, pa je našla sina živega in zdravega, rešili so ga njeni starši, in ga preskrbeli. Doma jo je čakalo tudi že moje pismo in pri vsem pomanjkanju in trpljenju pravi, da se je počutila srečna.

Sedaj upam, da se bliža dan tudi našega odhoda, vsaj tako nam je obljubil poveljujoči general in upam, da ne bo ostalo le pri obljubi, kakor vedno.

Sestra mi piše večkrat, od Tineta pa sem dobil eno samo pisemce. Prosim le pišite mi, saj me jako razveseli, ko doblim pismo od davne prijateljice, in imam Vas vedno v dobrem spominu. Pozdravljam vse Vaše drage, posebno pa Vas. Pisati ni treba več na ta naslov, saj upam da, prejmem Vaš odgovor že v domovini. Ostajem Vaš nekdanj mali, sedaj pa že skoraj stari — Tonček.

ZNAKI BLIŽAJOČE SE ZIME

Iz Kirkland Lawe, Ont., se nam poroča, da se zima hitro bliža, kajti čestokrat se pojavijo jate divjih gosi, ki lete iz svojih letovišč na močvirjih okrog Hudson Bay v tople kraje v Zedinjenih državah in sicer v formaciji "V-day".

NAJVEČJA ZELNATA GLAVA

Vancouver, B. C. — Mr. P. W. Luce je vzgojil na svojem vrtu zeljnato glavo, ki meri na okrog 12 čevljev in 7 palcev, in ki je baje največja zeljnata glava, kar jih je kedaj zrastle v Severni Ameriki.

IZ URADA SLOVENSKO-AMERIŠKEGA NARODNEGA SVETA

KABLI GLEDE PRIMORSKE SPREJETI

Ko se je vršila v Londonu konferenca zunanjih ministrov, je SANS poslal državnemu tajniku Byrnesu dolg kabelj, v katerem so izražene želje ameriški Slovencev glede Trsta in vsega Primorja. Podobne kablje so poslale tudi vse glavne slovenske in hrvaške podporne organizacije in organizirane skupine. Združeni odbor južnoslovanskih Amerikancev, pisatelj Louis Adamič in drugi vplivni posamezniki. Večina teh je tudi prejela potrdilo prejema kablja. Tipično je pismo, ki ga je prejel SANS od tajništva ameriške delegacije na konferenci zunanjih ministrov:

September 17, 1945

Dear Mr. Kuhel: Secretary Byrnes has asked me to acknowledge receipt of your cablegram of September 13th with reference to Yugoslavia. The Secretary is glad to receive this expression of views from you and your Council.

I am transmitting your cablegram to the Secretariat of the Council of Foreign Ministers in order that the other Delegations may have copies of your communication.

Sincerely yours, WALTER BROWN Special Assistant to the Secretary.

Mr. M. G. Kuhel, Secretary, Slovenian American National Council, Chicago, Illinois.

Mirko G. Kuhel, tajnik.

PISMO IZ FRANCIJE

Mrs. Maria Leban, Imperial, Pa., je prejela od svojega znanca Antona Laharnarja v Franciji, kamor je bil odpuščen iz Idrije, pismo, ki se glasi:

Arles, Francija, 21. septembra 1945.

Špoštovana Gospa! — Minilo je že tri mesece, odkar sem dobil zadnje pismo od Vas, odpisal sem takoj, in potem sem pisal še tri pisma, pa nisem dobil nič odgovora. Jaz sem še vedno tukaj v Južni Franciji, čeprav je vojna že davno končala, vendar nas ne izpušijo domov. Da, mi ki tako težko čakamo da bi se vrnil v Domovino, smo še vedno tukaj, zakaj? Morda zato, ker smo zvesto služili zaveznikom, ali zato, ker so nam nacisti požgali domove, sedaj nam isti zavezniki ovirajo vrnitev v domovino, in nas zadržujejo tukaj, medtem ko Italijane, in celo Nemce pošiljajo domov. Res prava demokracija teh "svoboljubnih zaveznikov". Po dolgih dveh letih, sem dobil pismo od moje žene, in nekaj novic od doma, mnogo so pretrpeli naši ljudje, pri nas so v septembru 43. leta Nemci požgali in uničili vse imetje. Moji ženi so iztrgali malega sinčka iz naročja in so

jo odgnali v koncentracijsko taborišče v Nemčijo. Kaj so ljudje pretrpeli v nemških mučilnicah, ste gotovo že čitali v časopisih.

Reva je trpela skoraj dve leti v taborišču, prišla je domov šele letos v avgustu. Piše mi kako se je vračala proti domu v strahu, da ne najde več nobenega, pa je našla sina živega in zdravega, rešili so ga njeni starši, in ga preskrbeli. Doma jo je čakalo tudi že moje pismo in pri vsem pomanjkanju in trpljenju pravi, da se je počutila srečna.

Sedaj upam, da se bliža dan tudi našega odhoda, vsaj tako nam je obljubil poveljujoči general in upam, da ne bo ostalo le pri obljubi, kakor vedno.

Sestra mi piše večkrat, od Tineta pa sem dobil eno samo pisemce. Prosim le pišite mi, saj me jako razveseli, ko doblim pismo od davne prijateljice, in imam Vas vedno v dobrem spominu. Pozdravljam vse Vaše drage, posebno pa Vas. Pisati ni treba več na ta naslov, saj upam da, prejmem Vaš odgovor že v domovini. Ostajem Vaš nekdanj mali, sedaj pa že skoraj stari — Tonček.

RAZGLEDNIK

ANGLEŠKE ŽENE NAŠIH VOJAKOV

Medtem ko se vojaki vračajo v domovino, ostale so njihove žene, z katerimi so se v Angliji poročili, v Angliji — brez sredstev.

Iz Londona se javlja, da je razne zoologične vrte v Zjedinih Angliji ostalo kar 50.000 žen naših vojakov brez sredstev, sedaj, ko se je naše vojaštvo deloma že vrnilo v Zedinjene države. Med temi ženami jih je mnogo, ki so postale matere. Te žene in ta deca so sedaj postala nekaka "izgubljena armada" ameriške vojske in inozemstvu, kajti čim bolj se podaljšuje doba njihove primorane ločitve od svojih sorogov-vojakov, tem bolj se večajo in množe njihove skrbi za vsakdanje življenje.

Dva tisoč in petsto žen, katere so ra di odpuščanja ameriških vojakov ostale prisiljene vdove, je z svojimi otroci v naročjih, te dni priredilo demonstracije po londonskih ulicah in sicer v nadi, da bode angleška vlada preskrbela za nje brezplačni p revoz v Zedinjene države.

Položaj teh žen je dokaj tragičen. Dokler so namreč njihovi možje, oziroma naši vojaki, bivali v Angliji, dobivale so vse, kar so potrebovale, od vojnega oddelka naše vlade. Sedaj pa, ker vojne oblasti odslavljajo in pošiljajo domov kar na stotine tisočev vojakov, ki v smislu zakona niso več vojaki, tudi njihove angleške žene ne dobivajo plače in potrebščin od ameriških oblasti.

Pri zborovanju teh začasnih vdov naših vojakov, je neka ostavljena žena v svojem govoru povdarjala, da od onih osemdesetih dolarjev, katere dobiva mesečno kot plačo od ameriških oblasti, mora plačati po \$20,00 na teden za stanarino, in — ako hoče živeti, oziroma kupovati jestvine, potem bode primorana nastaniti se v kakem parku ali pa na londonskih ulicah.

Listi povdarjajo glede te zadeve, da kadar vlada dela napake, so to vedno le velike napake, radi katerih se razširja siromaštvo vsepovsodi. Anglija povdarja, da tej zadevi ne more od pomoči, ker ni na razpolago dovolj parnikov, da bi poslala te žene in njihovo deoco preko Atlantika. Organizovane in ostavljene žene naših vojakov so pa na ta izgovor odgovorile, da je Anglija imela na razpolago najmanj eden ali dva parnika, da je tako odposlala veliko pošiljatev raznih živali v Zedinjene države, ker te živali so bile namenjene v

Political Advertisement

TUKAJ JE VAŠ KANDIDAT — KAPITAN ROGERS!

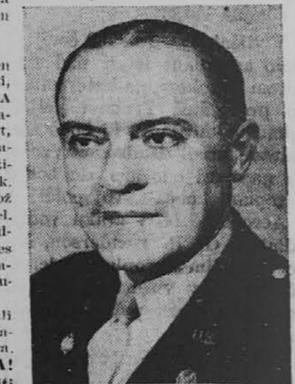
GLASUJTE IN IZVOLITE HUGO E. ROGERS-A ZA PREDSEDNIKA MANHATTAN OKRAJA

Slika vam predstavlja poznanelega kandidata DEMOKRATSKE in AMERIŠKE DELAVSKE STRANKE

HUGO E. ROGERS je zaslužen mož, ki s popolno pravico zasluži, da je izvoljen za PREDSEDNIKA OKRAJA MANHATTAN. Ni samo poznan kot dober advokat, branitelj privatne lastnine in zatiranega poedince: ni samo inženir, pisatelj in armadni častnik, temveč — in to je glavno — je mož dobrega značaja in poštenih načel. Njega ne podpira samo Building and Construction Trades Council, ki zastopa 250.000 članov, temveč tudi drugih 135 u-nij v teh volitvah.

O njem boste slišali in brali mnogo lepih stvari v našem črtopisu pred volitvami 6. novembra. IZVOLITE HUGO E. ROGERS-A! Kadar volite, ne pozabite potegniti navzdol malo železno kljukico ST. 53 in jo pustite, da visi doli.

VOLITE VRSTO. "B" PRI VSAKI

HUGO E. ROGERS

★

Kanadski Vestnik

Poročila iz raznih naselbin, kjer bivajo in delajo Slovenci

KANADSKO GLAVNO MESTO

Kanada bode ustanovila posebno pokrajino, oziroma "Capital District" po vzoru Districta Columbia v Zjedinjenih državah.

OTTAWA, 24. oktobra. — Kanada namerava v kratkem ustanoviti takozvani "Capital District" krog kanadskega glavnega mesta Ottawa, in ta distrikt bode izdatno večji, kakor je District of Columbia v Zjedinjenih državah, oziroma okrožje, čegar središče je mesto Washington v Zjedinjenih državah, kajti kanadsko okrožje, čegar središče bode mesto Ottawa, bode merilo 900 štiriinšestdeset milj, dočim meri District of Columbia v Zjed. državah le nekako 70 štiriinšestdeset milj. Tudi osrednjo kanadsko vlado bodo ponekoliko preustrojili po načinu osrednje, ali zvezine vlade Zjedinjenih držav.

Tozadevni predlog so v Kanadi predložili že pred tridesetimi leti, toda predlog so od-

PRICETEK Z PRIPRAVLJALNIMI DELI V ZLA-TEM RUDNIKU

Virginiatown, Ont. — Na zemljiščih, ki so last družbe Armistice Gold Mines, Ltd. v naselbinu McGarry blizu Kerr-Addison, so pričeli z pripravljalnimi deli za otvoritev prvega zlatega rudnika imenovane družbe. Sedaj grade cesto, ki vodi do rudnika od glavne ceste št. 66. Pogodbo za kopanje in vrtnje novega rudnika je prevzela družba Excavators Ltd.

KURJIVO IZ ZAGANJA

Fort Hamilton, Ont., 24. oktobra. — Vprašanje kaj je storiti z velikanskimi količinami zaganja, katero se nabere povodom vničevanja kanadskih gozdov, je končno povolno rešeno, kajti žagne se sedaj lahko spremeni v izborno kurjivo v obliki hlodov. V svrhu izdelovanja teh hlodov so zgradili v Fort William novo tovarno, ki bode izdelovala te hlode, katerim so dali ime "press-log". Slednji se izdelujejo z pritiskom po 20.000 funtov na vsak palec, kar odstrani vsako mokroto in vlažnost iz zaganja in izgotovi hlode, ki tehtajo po osem funtov vsaki in so trdi kakor premog.

Kakor znano, je tudi premog izdelan iz dreva, katero je raslo pred stotisoč leti in se je vsled geoloških sprememb tedanje dobe pogreznilo in ostalo tisočletja pod pritiskom zemskih plasti.

Nova kurjava je izborne kakovosti, kajti gori le počasi in od nje ostane le neznatna količina pepela; tudi dim, ki prihaja od rabe teh hlodov, je skoraj neopazljiv.

NOVA IZDAJA "HAMMONDOV SVETOVNI ATLAS"

V njem najdete zemljevide vsega sveta, ki so tako potrebni, da morate slediti današnjim poročilom. Zemljevidi so v barvah. Cena 50 centov. Naročite pri: "G L A S U NARODA", 216 West 18th Street, New York 11, N. Y.

ložili radi najbrže neosnovane bojzani državljani, ki bivajo v okolici mesta Ottawa, da bodo radi tega izgubili svoje volilne pravice. Končno je kanadska postavodajna sklenila, da zamorejo tudi ti državljani izvrševati svoje volilne pravice.

O vprašanju, da postane tozadevni "district" tudi član kanadske zveze provincij, se v Kanadi skoraj vsako leto v javnosti pojavljajo, kajti o tej zadevi se tukaj vsako leto saj nekoliko razpravlja, baš kakor se razpravlja v Zjedinjenih državah skoraj vsako leto glede predlooga, da postane District of Columbia tudi član ameriške Unije ali zveze držav.

NOVA TOVARNA ZA IZDELAVANJE AVTOV

Montreal, Que. — Znana White Motor Co. of Canada, ki izdeluje truke in potniške buse, naznanja, da bode na 10 akrov velikem zemljišču ob Decarie Boulevardu zgradila veliko novo tovarno, ki bode veljala milijon dolarjev in bode kar najmodernejše opremljena. V tovarni bodo izdelovali vse avtomobilske dele za truke in buse, kakor tudi popolnoma dovršena motorna vozila.

Poleg glavnega urada v Montreal, ima družba svoje podružnice tudi v Toronto, Winnipeg in Calagry.

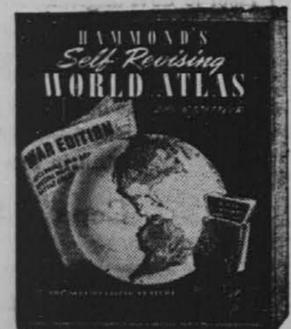
MRS. F. MARUSIC V KIRKLAND LAKE, ONT. UMRLA

Iz Kirkland, Lake, Ont., prejel je naše uredništvo poročilo, da je dne 27. septembra, v tamošnjem Hailleybury sanitariju, umrla naša jugoslovanska rojakinja, Mrs. Frank Marusič. — Rodbina Marusič stanuje v hiši No. 8, Main St., Kirkland Lake.

Imenovana rodbina je prišla v Kirkland Lake iz Jugoslavije v letu 1931 in soprogo pokojnice je bil zaposlen od onega časa nadalje v rudniku imenom Lake Shore.

Poleg soproga, ostavlja pokojnica četvero otrok, in sicer sina, Zrinko Marusič, ki služi sedaj v kanadskem vojaštvu oddeljenja Brockville Rifles, na otoku Jamaica, Zapadna Indija; sina Leo, ki je dijak ontarijskega vseučilišča za farmacijo; sina Josipa in hčer Franjo; Josip živi pri očetu in hči Franja je v Jugoslaviji.

Edini sorodnik pokojnice, ki živi v Chicagu, Ill., je Martin Miller, ki je prišel v Kirkland Lake k pogrebu. Nositelji pokojnice pri cerkvenih obredih so bili: Josip Vintar, J. Vuković, J. Raguš, M. Stipec,

Ivan Branisel in T. Lavrič. — Cerkevne obrede je opravil Rev. Kavanaugh.

TRI ŽELJE

Spisal FERDO GODINA

Samo pol ure je živel Aleš od trenutka, ko je bil ranjen. Bilo je to nekje blizu Turjaka, kjer sta imeli Cankarjeva in Sercejeva brigada že četrti dan borbe. Naše zaščitnice so se bile še pri Pijavi gorici. Okrog nas je bilo najbrž več obročev, kajti Italijani so imeli topove razpostavljene pod Mokrecem, na Kureščku in pri Škočjanu.

Nekoliko je borba prenehala. Niti pokanja, niti neznoznega brnenja avijonov ni bilo slišati. Taki trenutki med borbo so bili nekaj prijetnega.

Bilo je okrog štirih popoldne. Krpe sonca so bile razprostrte po gozdnih tleh. Najbrž bi bilo tu lepo, če bi bila svoboda. Nekdo so tu gospodarili Auerspergi. Lovili so divjačino, ljubili so v teh samotah dekleta in v spomin na te ljubezni so postavljali ljubke kapelice. Zdaj je vse to daleč.

Nihče izmed nas ne misli na kapelice in ne na Auersperge. Želimo si le trenutek počitka in po žirek vode. Kri na tleh nas ne vznemirja. Živci, napeti od eksplozij in brnenja avijonov, so nekoliko popustili. Saj tudi v to življenje posije včasih žarek miru in sreče.

Tiho čakamo noči. Ponoči se bomo skušali prebiti čez cesto med Škočjanom in Turjakom v Suho Krajino. Minute so tekle počasi. Sonce se ni hotelo premakniti z mesta.

Hrib na levi ni bil zavaran. Sem so prišli Italijani in postavili tu težki mitraljez in minomet. Vsekali so na slepo v šumo. Kjer smo bili mi. Skočili smo po koncu, kakor je kdoli mogel. Nekateri so polegali za drevesa. Drugi za skale, ostali smo skočili v klanec. V tej zmešnjavi se je zaslislal tako znani klic: "Tovariši, ranjen sem!" No, to je bil Aleš. Dum-dumka mu je priletele v pleča in mu izrgala meso do drobovja.

Zapirala na puškah so zapele, v trenutku je bilo vse pripravljeno, da začnemo zopet znova. Kdo bi zdaj pomislil na počitek in vodo! Kadar gre za bito ali ne biti, lahko pogreša človek marsikaj. Drevesa pa so nam zapirala vsak razgled, tako se niti braniti nismo mogli.

Aleš je padel na mestu, kjer je bil zadet. V smrtnem strahu, da ga ne bi zajeli Italijani in beli, je milo prosil: "Tovariši, rešite me, rešite me!" To lažili smo ga kolikor mogoče prepričevalno in tiho. Aleš pa je vpil, kakor da bi bil v tej skrivnostni šumi sam. Oni na hribu pa je najbrže vse to slišal. Usmeril je ogenj iz mitraljeza tje, a kjer smo bili mi. Aleš se ni dal potolažiti. Njegova edina želja je bila — rešite me.

Prepričeval sem ga kolikor mogoče tiho. Čim bo prenehala Italijan z ognjem, ga bomo prenesli v klanec. Tudi nekdo na desni mu je isto zatrjeval. Toda nič ni pomagalo. Pogled nanj je bil v srce segajoč. Zgornji del telesa je skušal dvigniti noge pa so mu pežale na tleh, kakor da ne bi bile njegove. Z onim na desni sva se pripravila, da skočiva k njemu. Treba je bilo to napraviti hitro, da ne bi bilo za vse tri usodno. Najprej sva zlezla in klanca za drevesa. Skočila sva nato k Alešu. Oni

ZA 40-URNI TEDEN
Winnipeg, Man. — Delavski odbor tukajšnjega mesta je ravnokar sčlenil, da pozove glavnega pravnikarja provincije Manitobe, J. O. McLenaghena, naj odobri zakonski predlog, ki določa 40-urno tedensko delo za provincijo Manitobo in sicer ne da bi se radi tega sedanje delavske plače pomanjšale.

ga je prijel pod pazduho, jaz pa za noge. V tej sili sem opazil, da mu je bil ves hrbet razmesarjen. Kri iz rane mu je v kepah lezla med gozdno travo.

V klanecu je nekdo razprostrl plašč. Nanj so položili Aleša. Zrezali smo z njega usnjen pas in suknič. Med povijanjem je Aleš prosil samo eno: "Rešite me". Oni, ki mu je razprostrl plašč, se je obrnil stran in sedel sredi klanca. Ob pogledu na rano mu je postalo slabo.

Nikoli ne morem razumeti, kako se je Aleš v tistih bolečinah spomnil na to, da si je potegnul z roko čez ustnice.

Ko je zagledal pene na rokici, se je spremenil. Vsak izmed nas je namreč dobro vedel, da to pomeni neizogiben konec. To je neugnan glasnik smrti.

In z isto nezadržno silo, kakor je prej prosil pomoči, je zdaj silil: "Ustrelite me, tovariši!" To je bila njegova druga želja. Nihče ni dvignil puške. Minute njegovega trpljenja bi bile res skrajšane. Ami? Tisti izmed nas, ki bi ga ustrelil, bo mogoče ostal. In potem vse življenje nositi Aleša v sruca s pekočo bolečino, to bi bila težka stvar. Stali smo molče okrog njega. Počasi so mu sile pojemale.

Aleš je dobival okrog oči velike, črne kolobarje. Koža na vsem obrazu mu je postajala rumena. Tudi želja po smrti je bila tiha, ne več trda.

PISMO IZ STAREGA KRAJA

Joe Zakrajšek, Sudbury, Ont., Kanada je dobil od svoje družine pismo, ki se glasi:

Migolica, p. Mirna, 15. avgusta, 1945.

Ljubi naš ata! — V prvih vrsticah Vas vsi najlepše pozdravimo. In sporočemo, da smo dobili prvo pismo od Vas, ki ste ga pisali 30. aprila 1945. Tone pa 23. maja 1945. Zelo smo bili veseli, ko smo zvedeli, da ste še živi! Kakor pišete, ste bili tudi nesrečni. — Doma pri nas se je pa veliko nesreča naredila, John in Frank, sta umrla nasilne smrti 28. oktobra 1943, in Jurjev stric, in Tone Jurjev, in se več družin. In tudi pogorelo je pod kozole, tudi hiša in svinjaki so se užgali, pa smo pogasili. Jezarjem je ttudi vse zgorelo. Stane je pa bolehen na želodec. Za delo jih je pa malo. Mamo roka boli tako, da z Mery smo še najbolj zdravi. Rosie se ima kar ponavadi, ima 3 sine in eno hčerko.

Kaj pa Vi? Da ste zdravi, boste prišli kmalu domov. Saj sedaj bo menda že kaj boljše. Pa prosim če bi kmalu odgovorili, ko sta pisma dolgo hodila. Sedaj bom pa končala, bom paše drugič kaj več napisala. Še enkrat Vas ata, iz srca lepo pozdravimo! Mama, Rosie, Stane Mary, Any. Z bogom Ata!

Jako pretrese žalostna novica starega človeka, tako ko je mene. Mučil sem se 40 let po rudnikih v Kanadi in Ameriki. V Ameriki sem bil z družino v

Zdelo se mi je, da bo vsak čas to razmesarjeno telo nehala gibati. Nobenih želja ne bo več imel. Roka bo mrzla, trda in za vse to. Česar se je Aleš veselil, za kar je postavil na (Dalje na 4. strani.)

HELP WANTED :: DELAVKE IŠČEJO :: HELP WANTED

OPERATORS EXPERIENCED ON BINDING & PINKING ATTACHMENTS STEADY WORK — GOOD PAY PLEASANT WORKING CONDITIONS Apply: **WIRTHGOLD UNDERWEAR CO.** 780 EAST 138th STREET BRONX, N. Y. (204-210)

PAPER BOXES **GIRLS TO LEARN TRADE** STEADY WORK — GOOD PAY Apply **CYMYROT & CYMYROT** 57 GREENE STREET NEW YORK CITY (205-211)

OPERATORS Experienced on CHENILLE HOUSECOATS Good Pay — Steady Work Apply N. Y. CHENILLE 160 JOHN STREET, BROOKLYN (6th Ave. F Train to York St.) (207-213)

GENERAL HOUSEWORKER LIGHT LAUNDRY — SMALL APT. GOOD SALARY Call FAR ROCKAWAY 7-8127W Ask for MRS. GEFNER (207-209)

HOUSEKEEPER EXPERIENCED — DEPENDABLE BUSINESS COUPLE — 3 ROOMS 5 1/2 DAYS — SIMPLE COOKING SLEEP OUT BUCKMINSTER 4-4150 (207-215)

MOŠKO in ŽENSKO DELO (Male and Female)

ZAKONCA Srednje starosti MOŽ ZA OSKRBOVANJE VRTA IN ZA SPLOŠNO DELO ŽENA ZA HIŠNO DELO 100M V MAHOPOC, N. Y. \$100.— mesečno, hrana in stanovanje. POKličite REgent 7-2200 Vprašajte za MR. KAHANE ali za SECRETARY (207-209)

BAKERS! **BAKERS!** Benchman or 2nd Hand NIGHT WORK — 6 DAY WEEK Must Be Experienced on CAKES Top Salary — The Right Job for the Right Man Pleasant Working Conditions CALL JA 9-3146 — or apply **QUALITY BAKERY** 132-08 ROCKAWAY BLVD. SOUTH OZONE PARK, L. I. (202-208)

GLASS BLOWERS ON CRYSTALS Experienced or Beginner — Permanent peacetime position and excellent opportunity to capable, willing worker. Apply **FEIGIN CRYSTALS** 270 Lafayette St., N.Y.C. 11th fl. CAnal 9-4628 (202-208)

KNITTER ON CIRCULAR KNIT RIB MACHINE Permanent Peacetime Position \$40 — 40 Hour Week Apply **PYRAMID MFG.** 148 WEST 23rd ST. N. Y. C. CH 2-7950 (206-206)

OPERATORS NA BOLJŠE ŽENSKO SUKNJE DOBRA PLAČA — STALNE SLUŽBE ZA ZMOŽNE DELAVKE **CANAL COAT CO.** 384 CANAL PLACE, BRONX (144th St. 2 Blocks East of Concourse) (206-214)

SHOE CUTTER ON LADIES SHOES 5 DAYS — STEADY Apply — GOOD PAY **EVERITE FOOTWEAR** 132 WOOSTER STREET NEW YORK CITY (206-212)

FINISHERS ON MENS VESTS Steady Work — Good Pay Apply **ABRAHAM BROS.** 87 UNIVERSITY PLACE N. Y. C. (Near 11th Street) (201-207)

SLAMNIKARICE Izurjene na Saturn kite NAJBOLJŠE DELAVSKE RAZMERE DOLGA SEZONA STALNI STROJNIK NAJVIŠJA PLAČA Brezplačna Življenska Zavarovalnina Bolniška Podpora in Hospitalization OGLASITE SE TAKOJ **LEPMAN BROS. CO.** Harrison & Marshfield Ave. Chicago, Ill. (9-25)

JEWELRY PLIER WORKERS WELL EXPERIENCED 7 1/2 Hour — Pleasant Jobs Permanent Peacetime Positions to Willing Workers PHONE WI 7-1550 (207-206)

GIRLS — Experience Preferred Will consider willing beginners TO CARD & STRAP WATCHES Gold Pay — Steady Work Pleasant Surroundings — Apply **CRAWFORD WATCH CO.** 170 BROADWAY N. Y. C. (206-208)

GIRL NO EXPERIENCE NECESSARY for Light Factory Work 5 DAYS — STEADY — GOOD OPPORTUNITY for WILLING WORKER — Apply **MANHATTAN GLOVE** 401 — 4th Ave., R. 1308, N. Y. C. (205-211)

HELP WANTED :: MOŠKO DELO :: HELP WANTED

AUTO MACHINIST TO REBUILD MOTORS 135-01 — 35th Avenue Flushing, L. I. (204-210)

BUTCHER COUNTERMAN Steady Position with Well Established Firm Apply **AARON RICHSHAUM CO.** 729 — 9th AVENUE N. Y. C. (204-210)

BAKERS! **BAKERS!** Benchman or 2nd Hand NIGHT WORK — 6 DAY WEEK Must Be Experienced on CAKES Top Salary — The Right Job for the Right Man Pleasant Working Conditions CALL JA 9-3146 — or apply **QUALITY BAKERY** 132-08 ROCKAWAY BLVD. SOUTH OZONE PARK, L. I. (202-208)

GLASS BLOWERS ON CRYSTALS Experienced or Beginner — Permanent peacetime position and excellent opportunity to capable, willing worker. Apply **FEIGIN CRYSTALS** 270 Lafayette St., N.Y.C. 11th fl. CAnal 9-4628 (202-208)

KNITTER ON CIRCULAR KNIT RIB MACHINE Permanent Peacetime Position \$40 — 40 Hour Week Apply **PYRAMID MFG.** 148 WEST 23rd ST. N. Y. C. CH 2-7950 (206-206)

OPERATORS NA BOLJŠE ŽENSKO SUKNJE DOBRA PLAČA — STALNE SLUŽBE ZA ZMOŽNE DELAVKE **CANAL COAT CO.** 384 CANAL PLACE, BRONX (144th St. 2 Blocks East of Concourse) (206-214)

SHOE CUTTER ON LADIES SHOES 5 DAYS — STEADY Apply — GOOD PAY **EVERITE FOOTWEAR** 132 WOOSTER STREET NEW YORK CITY (206-212)

MECHANIC ALL ROUND PRECISION WORK ON WATCH CRYSTALS Permanent Peacetime Position BONUS FOR INNOVATIONS Apply **FEIGIN CRYSTALS** 270 Lafayette St., N.Y.C. 11th fl. CAnal 9-4628 (202-208)

SOLDERER and BRASS SOUVENETS Experienced on SOFT METALS GOOD PAY Permanent Position for Right Party. Apply **METRO ART CRAFTS INC.** 406 West 31st St., N. Y. C. (205-211)

MECHANIC ALL ROUND PRECISION WORK ON WATCH CRYSTALS Permanent Peacetime Position BONUS FOR INNOVATIONS Apply **FEIGIN CRYSTALS** 270 Lafayette St., N.Y.C. 11th fl. CAnal 9-4628 (202-208)

FINISHERS ON MENS VESTS Steady Work — Good Pay Apply **ABRAHAM BROS.** 87 UNIVERSITY PLACE N. Y. C. (Near 11th Street) (201-207)

SLAMNIKARICE Izurjene na Saturn kite NAJBOLJŠE DELAVSKE RAZMERE DOLGA SEZONA STALNI STROJNIK NAJVIŠJA PLAČA Brezplačna Življenska Zavarovalnina Bolniška Podpora in Hospitalization OGLASITE SE TAKOJ **LEPMAN BROS. CO.** Harrison & Marshfield Ave. Chicago, Ill. (9-25)

JEWELRY PLIER WORKERS WELL EXPERIENCED 7 1/2 Hour — Pleasant Jobs Permanent Peacetime Positions to Willing Workers PHONE WI 7-1550 (207-206)

GIRLS — Experience Preferred Will consider willing beginners TO CARD & STRAP WATCHES Gold Pay — Steady Work Pleasant Surroundings — Apply **CRAWFORD WATCH CO.** 170 BROADWAY N. Y. C. (206-208)

GIRL NO EXPERIENCE NECESSARY for Light Factory Work 5 DAYS — STEADY — GOOD OPPORTUNITY for WILLING WORKER — Apply **MANHATTAN GLOVE** 401 — 4th Ave., R. 1308, N. Y. C. (205-211)

HELP WANTED :: MOŠKO DELO :: HELP WANTED

AUTO MACHINIST TO REBUILD MOTORS 135-01 — 35th Avenue Flushing, L. I. (204-210)

BUTCHER COUNTERMAN Steady Position with Well Established Firm Apply **AARON RICHSHAUM CO.** 729 — 9th AVENUE N. Y. C. (204-210)

BAKERS! **BAKERS!** Benchman or 2nd Hand NIGHT WORK — 6 DAY WEEK Must Be Experienced on CAKES Top Salary — The Right Job for the Right Man Pleasant Working Conditions CALL JA 9-3146 — or apply **QUALITY BAKERY** 132-08 ROCKAWAY BLVD. SOUTH OZONE PARK, L. I. (202-208)

GLASS BLOWERS ON CRYSTALS Experienced or Beginner — Permanent peacetime position and excellent opportunity to capable, willing worker. Apply **FEIGIN CRYSTALS** 270 Lafayette St., N.Y.C. 11th fl. CAnal 9-4628 (202-208)

KNITTER ON CIRCULAR KNIT RIB MACHINE Permanent Peacetime Position \$40 — 40 Hour Week Apply **PYRAMID MFG.** 148 WEST 23rd ST. N. Y. C. CH 2-7950 (206-206)

OPERATORS NA BOLJŠE ŽENSKO SUKNJE DOBRA PLAČA — STALNE SLUŽBE ZA ZMOŽNE DELAVKE **CANAL COAT CO.** 384 CANAL PLACE, BRONX (144th St. 2 Blocks East of Concourse) (206-214)

SHOE CUTTER ON LADIES SHOES 5 DAYS — STEADY Apply — GOOD PAY **EVERITE FOOTWEAR** 132 WOOSTER STREET NEW YORK CITY (206-212)

MECHANIC ALL ROUND PRECISION WORK ON WATCH CRYSTALS Permanent Peacetime Position BONUS FOR INNOVATIONS Apply **FEIGIN CRYSTALS** 270 Lafayette St., N.Y.C. 11th fl. CAnal 9-4628 (202-208)

SOLDERER and BRASS SOUVENETS Experienced on SOFT METALS GOOD PAY Permanent Position for Right Party. Apply **METRO ART CRAFTS INC.** 406 West 31st St., N. Y. C. (205-211)

MECHANIC ALL ROUND PRECISION WORK ON WATCH CRYSTALS Permanent Peacetime Position BONUS FOR INNOVATIONS Apply **FEIGIN CRYSTALS** 270 Lafayette St., N.Y.C. 11th fl. CAnal 9-4628 (202-208)

IGRALEC

IZ SPOMINOV MLADENIČA

Ruski spisal F. M. DOSTOJEVSKI

ROMAN

"Ne razburjajte se, tetka," jo je zavril general samozavestno - familijarno, "jaz znam sam upravljati svoje stvari. Poleg tega vam Aleksej Ivanovič ni vsega natanko razložil."

"Kaj pa je nje treba?" je zini general nemarno. "Sicer je nemožno in celo Potapiča težko da bi pustili v vokzal."

(23)

Nadaljevanje . . .

Tiskarji so se pripravili na boj. Odprli so skrivna vrata in tovariš Ajdišek je prvi vrigel bombo. Eksplozirala je sredi okupatorjevih vojakov. Ajdišek je skočil skozi luknjo, toda ko je plezal čez zid sosednjega vrta, ga je podrla okupatorjeva strojnica. Ostali delavci niso mogli bežati. Cela vrsta s trojnico je sipala ogenj naj majhni izhod.

Sam komisar Ljubljanske pokrajine Emilio Grazioli in komandant IX. armadnega zbora general Robotti sta si prišla ogledat odkrito tiskarno. Italijani niso mogli razumeti, kako je mogoče tako podzemeljsko tiskarno postaviti, v njej živeti in izdelati toliko kvalitetnega tiska. Italijani niso razumeli sil, ki jih pokaže narod, ki se je uprl smrti.

Ujeti tiskarji so bili nečloveško mučeni in nato ustreljeni kot talci.

Tiskarna v središču mesta tik policijske uprave je imela več sreče. Bila je še bolje urejena in se je nahajala v nadzemskem prostoru.

Prostor ob policijskem poslopiju so si tiskarji izbrali zato, ker se jim je zdel najbolj varen. Fašistom najbrž ne bo prišlo na um, da sami stražijo partizansko tiskarno, ki so jo tako iskali. Osvobodilni tisk namreč ob padcu tiskarne v severnem delu Ljubljane nikakor ni prenehal izhajati, bilo ga je celo vedno več.

Tiskarna je bila urejena v nekdanji steklarski delavnici. Imela je dva prostora. V spodnjem prostoru je bil prostor za stavec in tiskarski stroj, v zgornjem je bilo skladišče papirja, spalnica za šest delavcev in delavnica risarja, ki je izdeloval italijanske podpise in žige, ki jih je potem izdelala cinkografija. Stene so bile napolnjene z lesno volno. Vhod v prostor je bil skozi zunanjo zidno odprtino, skozi katero se je bilo treba splaziti po trebuhu. Obrisi odprtine so bili zakriti s palicami, s katerimi je bila obita vsa stavba. Ker je bila v isti stavbi tudi legalna knjigovodnica, je bil krite ves promet. Ekspedit se je vršil v triciklih v dvojnem dnom.

Poleg ostalega dela je bila posebnost te tiskarne tiskanje krušnih kart. Ilegalci bi brez teh kart v Ljubljani ne mogli živeti. Prav pa so prišle tudi partizanom v najbližji ljubljanski okolici.

Delo je teklo nemoteno skoraj leto dni. Italijani so tiskarno odkrili posredno. Sumljiva se jim je zdela namreč knjigovodnica, ki je nastala šele v zadnjem času in za katero niso vedeli potrebe. Lastnika so aretirali. Čeprav so ga dol-

go mučili, ni nič izdal. Nato so ga pustili nekaj časa v miru. Čez nekaj dni stopi nenadoma k njemu fašist in se mu veselo nasmehne: Zares lepo tiskarno ste imeli! Vodja khjigovoznice, ki je bil v resnici vodja tiskarne, je nasedel in rekel: "Res je!"

Sled je bila izdana. Ko so fašisti obkoljevali tiskarno, je bilo z električno lučjo dano svarišno znamenje tiskarjem, ki so pobežili skozi gornji bunker in skozi posebno odprtino na sosednje dvorišče in od tam na cesto. Vsi so se rešili, tiskarna z vso opremo in zalogo pa je postala okupatorjev plen.

Besni civilni komisar za Ljubljansko pokrajino je imel novo priliko za ogled "zadnje" partizanske tiskarne.

V tistem času je bila dograjena v Ljubljani nova partizanska tiskarna, ki se je imenovala "Jama". Ta tiskarna je bila tehnično najbolj izpopolnjena.

Pri gradnji "Jame" so delavci imeli velike težave. Naleteli so na skalo, ki jo je bilo treba z dleti klesati. To je delo zakasnilo, a ne preprečilo. Vrata so bila napravljena tako, da so se s pritiskom na skrito električno stikalo umaknila v notranjost. Prostor je bil velik, a brez ventilacije. Tiskarna je premovala velik tiskarski stroj, na katerem se je lahko tiskal časopis velikega formata.

Nad tiskarno je bilo mizarško podjetje, ki je delalo krste za talce. Med mizarško delavnico in tiskarno je bil še velik prostor za sušenje lesa, ki je tiskarno še bolj kril.

Čas, v katerem je tiskarna stekla, je bil v Ljubljani zelo težak. Vršile so se blokade in ponovno so vse moške od 16. do 60. leta odvlekli v vojašnice. Tisti čas je bilo po vsem mestu polno zased in patrol, ki so preiskovale vse ljudi. Pretipali so žene, preobrnil vsak robec in denarnico, odvidli vsak zavoj.

Tako so odkrili nekaj ljudi, ki so nesli tisk iz "Jame". Nič se ni ničesar izdal. Toda sled je vodila v okolico mizarške delavnice, ki so jo močno zastražili. Prišla je vojaška inženerska četa in začela na več krajih kopati. Ko so povsod našli na skalo, so s kopanjem prenehali, ker so mislili, da v takem terenu ni mogoče napraviti tiskarne. Stražo več desetih ljudi pa so na prostoru pustili. Tako tiskarna ni mogla delati.

Polna dva meseca so strank žili in stikali ter iskali plen. Šele slučaj jim je pomagal, da so našli pravi prostor.

Junaštvo ljudi, ki so v blokiran in preganjeni Ljubljani postavljali tiskarne, prepeljevali tiskarne stroje ob odmevih strelah, ki so ubijali naše najboljše ljudi, v tiskarnah ob pomanjkanju luči in zraka delali dan in noč, prenašali tisk mimo okupatorjev in domačih izdajalcev, je težko opisati. Vse je preblizu in preveč sveže. Komaj majhen delček napora nam je znan. Sicer pa o njih ne govorimo radi, ker so bili naša narodna dolžnost.

Ljubljana je slovensko srce.

Zato ni čudno, ker je bilo v Ljubljani središče upora proti krvavemu okupatorju. Zato je bila Ljubljana kot prvo mesto v Sloveniji ograjena z bodečo žico. Ljubljano so hoteli odrezati od njene pokrajine. Zato je bila Ljubljana mučena in preganjana, veliko koncentracijsko taborišče sredi Evrope, ki je samo zaradi zunanjenja videza še imela šole in urade.

Ljubljana je največja želja vsakega slovenskega partizana.

Ljubljana je bila središče slovenskega narodnega upora, toda tudi ostala mesta so ji sledila, z njo je bila vsa Slovenija. To tudi ni moglo biti drugače, saj je bilo nasilje povsod enako.

Tudi zunaj Ljubljane je igral tisk veliko vlogo.

Na deželi se je posebno razširila p. reprostetja ciklostilska tehnika. Že 1941. leta je bila z njo preprežena vsa ljubljanska okolica, posebno v vrhniški smeri. Ciklostilske tiskarne so bile ustanovljene tudi v vseh podeželskih mestih. Leta 1942. so bile okrožne ciklostilske tiskarne že tako močne, da so lahko zadostile potrebam svojih področij.

Vzporedno s temi so se razvijale tudi vojaške ciklostilske tiskarne, saj je skoraj vsaka vojaška enota izdajala svoj list. Z ustanovitvijo brigad je vojaški tisk še posebno narastel. Ta tisk ni bil namenjen samo vojski, ampak tudi področju, na katerem je vojska operirala.

Razvoj ciklostilskih tiskarn v pokrajini je nekoliko prekinila italijanska ofenziva v avgustu in septembru 1942. leta. Ta vihar pa je srečno prestala tiskarna v Stični, ki je takoj po ofenzivi izdala zelo mnogo partizanskega tiska. Ko

v Stični ni mogla več vzdržati, je bila preseljena v koroške gozdove in je tu pod imenom "Urška" svoje delo nadaljevala prav do italijanske kapitulacije. "Urška" je bila zelo močna in je delala za vso ljubljansko pokrajino, posebno pa za tista področja, kjer je bilo okupatorjevo nasilje največje.

(Dalje prihodujič.)

NAŠI ZASTOPNIKI

- California: San Francisco, Jacob Laushin*
Colorado: Pueblo, Peter Cullig
Walsenburg, M. J. Bajuk*
Indiana: Indianapolis, Fr. Markleth
Illinois: Chicago, Joseph Bevdic*
Chicago, J. Fabian (Chicago, Cleo ro in Illinois)
Joliet, Jennie Bamblich
La Salle, J. Spelch
Mascoutah, Martin Dolene
North Chicago in Waukegan, Math Warsaw
Michigan: Detroit, L. Plankar*
Minnesota: Chisholm, J. Lukanleth
Ely, Jos. J. Peshel
Eveleth, Louis Gouze
Gilbert, Louis Venzel
Montana: Roundup, M. M. Paulen
Nebraska: Omaha, P. Broderick
New York: Gowanda, Karl Strnisha*
Little Falls, Frank Maale*
Worcester, Peter Rode*
Ohio: Barberton, Frank Troha*
Cleveland, Anton Bobek, Charles Karlinger*, Jacob Remlik
Girard, Anton Nagode
Lorain, Louis Balant, John Kumsa
Youngstown, Anton Kikelj
Oregon: Oregon City, J. Kobla
Pennsylvania: Conemaugh, J. Brezovec*
Coverdale in okolica, Jos. Paternel
Bessemer, John Jeninkar
Export, Louis Supanec*
Farrell, Jerry Okorn
Forest City, Math Kamln*, Frank Blodnikar
Greensburg, Frank Novak
Homer City, Joseph Kerth
Imperial, Coraopolis, in okolico: Anton Kebe.
Johnstown, John Polanta*
Krayn, Ant. Tauzelj
Luzerne, Frank Balloch
Midway, John Žust*
Pittsburgh in okolica, Phillip Progar
Steeltown, A. Hren
Turtle Creek, Fr. Schifrer*
West Newton, Joseph Jovna
Wisconsin: Milwaukee, West Alisa, Frank Skok*
Sheboygan, Anton Kolar
Wyoming: Rock Springs, Mary Tauchar*
Diamondville, Joe Rolich
(*Zastopniki, ki imajo poleg imena * so upravičeni obiskati tudi druge naselbine v njih okraju, kjer je kaj naših rojakov naseljenih.)
Vsak zastopnik izda potrdilo za svoto, katero je prejel. Zastopnike tople orisnorozamo.—Uprava "Glas Naroda"

SEDJAH LAHKO DOBITE LASTNOROČNO PODPISANI KNJIGI pisatelja Louis Adamič-a ZA CENO \$2.50 ZA ZVEZEK "Two Way Passage" V tej knjigi, ki je zbudila pozornost vsega ameriškega naroda, da je pisatelj nasvet, kako bi bilo mogoče po sedanjih vojni pomagati evropskim narodom. Iz vseh evropskih držav, tudi iz Jugoslavije, so prišli naseljenci v Ameriko in pomagali postaviti najbolj napredno in najbogatejšo državo na svetu. Sedaj je prišel čas, da Združene države pomagajo narodom, ki so jim pomagali do njihovega sijaja in moči. Pot na dve strani — kakor bi se mogel naslov knjige prestaviti iz angleščine — je jako zanimiva knjiga in je priporočamo vsakemu, ki razume angleško. "What's Your Name" "Človeški odgovori na vprašanje, ki se tiče sreče milijonov . . . Čitanje te knjige je bogato plačano." — Tako se je izrazil veliki ameriški dnevnik o tej knjigi. Pri naročbi se poslužite naslednjega kupona Pošiljam Money Order za \$..... za lastnoročno podpisano (1) knjigo (1): Moje ime, št., ulica ali Box št., Meeto in država

TRI ŽELJE (Nadaljevanje z 3. strani.) kocko svoje življenje, za vse to bo postal gluha. Okrog nas padajo mine, nadležno sekajo dum-dumke. Aleš se giblje. Prsti se mu krčijo, oči medlo obrača od enega do drugega. Mi in Aleš smo že daleč narazen s svojimi čustvi. Čutimo, da spadamo mi še v življenje, a Aleš ne več. Predno je Aleš izdihnil, je nagnil glavo k tistemu, ki je stal najbližje. Tiho je prosil: "Moji materi povejte za moj grob". To je bila njegova tretja — poslednja želja. Ko je bil mrtev, smo iskali v njegovem suknjiču papirje. V notranjem žepu je imel dva listka preganjena tako, kakor smo jih ponavadi dobivali od doma. Toda v njih nismo našli ne naslova in ne podpisa. Pisali so mu najbrž od doma, mogoče celo mati. Čakajo ga domov vsaj za eno noč, toplo perilo imajo zanj pripravljeno, vedno vedno ko slišijo pokanje po hribih, so zanj v velikih skrbih. Zdjaj leži Aleš pred nami neobčutiljiv. Ne misli več na dom, ne na mater, ne na domovino. Mi pa stojimo od njem, strmino vanj in težko je, ker mu nismo mogli izpolniti niti ene želje: nismo ga mogli rešiti, niti ustreliti in tudi njegovi materi ne bomo mogli povedati za njegov grob. ("Ljudska Pravica")

VABILO NA VESELICO Z POJEDINO SLOVENSKI DOM V LITTLE FALLS, N. Y. priredi Veselico s Pojedino V SOBOTO VEČER, 27. OKTOBRA, 1945 (Pričetek ob 8. uri zvečer.) IGRALA BODE ZA PLES TAMBURICA IZ GLOVERSVILLE, N. Y. Vstopnina za odrasle \$1.—, za otroke 50 centov. ULJUDNO SE VABI VSE SLOVENCE IN NJIH PRJATELJE na to zabavo. — Člani se imajo za udeležiti. NA SVIDENJE V SOBOTO, 27. OKTOBRA. Frank Masle.

Angleško-Slovenski BESEDNJAK Izšel je novi angleško-slovenski besednjak, ki ga je sestavil Dr. FRANK J. KERN V njem so vse besede, ki jih potrebujemo v vsak. danjem življenju. — Knjiga je trdo vezana v platnu in ima 273 strani. Cena je \$5.00 Naročite jo pri: KNJIGARNI "GLASA NARODA" 216 W. 18th Street New York 11, N. Y.